

Aftale om udbygningen af sol og vind på land 2025

10. oktober 2025

Aftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Det
Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet

Danske vindmøller og solceller på land bidrager til et grønnere og mere sikkert Danmark og Europa, der er energimæssigt uafhængigt. Vi skal fortsætte og samtidig være rustet til fremtidens energiforbrug og geopolitiske virkelighed. Derfor skal vi fortsat skrue på rammerne, så udbygningen af vedvarende energi som aftalt drives på markedsvilkår og med lokal forankring i kommuner og lokalsamfund. Det bidrager, ud over med grøn strøm, med udvikling i lokalsamfundene.

Regeringen og Folketingets partier har igennem de seneste år lanceret en række tiltag og indgået en række aftaler, som sigter mod at fjerne barrierer for udbygningen af sol- og vindenergi på land. Herunder er der bl.a. fulgt op på anbefalinger fra Den Nationale Energikrisestab (NEKST) om lokal opbakning, fremskyndelsesområder og klagesager, ligesom der er skabt mulighed for at etablere energiparker og industriparker med særligt gunstige vilkår med henblik på at skabe grønne lokale kraftcentre.

Aftalepartierne bygger ovenpå *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* (S, V, M, SF, LA, K, EL, RV og DF) og *Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023* (S, V, M, SF, K, EL, RV og ALT). Aftalepartierne er, i tråd med de eksisterende klimaaftaler, enige om ambitionen om at sikre rammevilkår, der kan muliggøre en markedsdrevet firedobling af elproduktionen fra solenergi og landvind frem mod 2030.

Aftalepartierne er enige om, at udbygningen fortsat skal ske på markedsvilkår. Det vil sige, at udbygningen af vindmøller og solceller på land i udgangspunktet skal ske uden statsstøtte og drevet af private virksomheders udvikling af sol- og vindprojekter. Markedsforhold, som prisen på strøm og omkostningerne ved etablering og drift, vil derfor sammen med lokal opbakning og kommunal planlægning fortsat være afgørende for omfanget af udbygningen.

Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om at skabe gode rammevilkår ved så vidt muligt at fjerne unødige systemiske barrierer og øge hensyn til naboer og lokalsamfund, der kan påvirke realiseringen og hastigheden af de konkrete solcelle- og vindmøllerprojekter, der har lokal opbakning.

Aftalepartierne ønsker derfor med denne aftale at bygge oven på tidligere tiltag og aftaler ved at igangsætte tiltag, der forbedrer rammevilkårene for opsætningen af vindmøller og solceller på land, herunder ved at øge den lokale opbakning til projekterne. Aftalepartierne er enige om, at tiltagene i aftalen fjerner kendte barrierer for VE-projekter og følger op på den endelige afrapportering fra NEKST-arbejdsgruppen *Mere sol og vind på land*, forbedrer rammevilkårene og er et vigtigt skridt for produktionen fra solenergi og landvind frem mod 2030. Rammerne skal fremme en fair, fornuftig og fleksibel balance mellem hensyn til naboer, natur og den grønne omstilling i udbygningen af sol- og vindenergiprojekter på land.

Fair udbygning – større hensyn til danskerne

Aftalepartierne ønsker at sikre rammer for udbygningen af vedvarende energi på land, der tilgodeser de lokalsamfund, der lægger areal til den grønne omstilling, og kompenserer de naboer, der bor tættest på solceller og vindmøller.

Aftalepartierne er enige om at igangsætte følgende tiltag:

- **Større kompensation til naboer til solcelleanlæg**
Større kompensation til nye naboer til solceller ved at øge satsen for VE-bonus fra 9,75 kW til 20 kW fra 2026 og frem, hvilket er en stigning på 105 pct. Tiltaget medfører et statsligt

mindreprovenu fra selskabsskatten, hvorfor der afsættes 1,0 mio. kr. i 2027 og 2,0 mio. kr. årligt i 2028 og 2029 til tiltaget.

- *Udvidelse af salgsoptionsordningen for naboer til store solcelleanlæg*
Udvide salgsoptionsordningen (hvor naboer til solceller og vindmøller under visse forudsætninger kan opnå ret til at sælge deres ejendom til projektudvikleren), ved at forøge afstandsgrænsen for retten til salgsoption fra 200 til 275 meter for naboer til solcelleanlæg på 100 MW eller mere fra 2027 og frem. Tiltaget medfører et statsligt mindreprovenu fra selskabsskatten, hvorfor der afsættes 2,0 mio. kr. årligt i 2027-2029.
- *Billig strøm til naboer*
Muliggøre salg af billigere strøm til naboer til solceller og vindmøller ved at indføre en undtagelse fra leveringspligten for elleverandører, der muliggør salg af strøm til lavere pris i et afgrænset geografisk område omkring solceller og vindmøller.
- *Pulje til fremme af borgerdreven VE og borgerinddragelse samt erfaringsopsamling- og deling*
Der afsættes en ramme på 10 mio. kr. årligt i 2026-2028 med henblik på 1) oprettelse af en ny pulje, der skal gøre det muligt for eksterne aktører at understøtte borgerinddragelse, lokal forankring og fremme integration af naturhensyn i forbindelse med VE-projekter og 2) opsamle og sikre vidensdeling af eksempler og erfaringer fra gode VE-projekter, der er lykkedes med lokal opbakning og varetagelse af naturhensyn. Den endelige model for udmøntning af rammen til borgerinddragelse og natur drøftes med aftalekredsen.
- *Forøgelse af pulje til solceller på etageboligbygninger*
Der tilføres 5 mio. kr. årligt i 2025-2028 til den eksisterende pulje til solceller på etageboligbygninger, som har til formål at støtte opsætning af solceller på tagarealer i bymæssig bebyggelse.
- *Øget vejledning om forskønnende tiltag og borgerinddragelse*
Opprioritere den statslige vejledning i VE-rejseholdet om forskønnende tiltag og borgerinddragelse i 2026. Desuden noterer aftalepartierne sig, at det i dag er muligt for kommunerne at stille krav i forbindelse med VE-projekter om fx omfang, type og højde af afskærmende beplantning. Det fremgår herunder af solcellebekendtgørelsen, at der som altovervejende hovedregel bør etableres afskærmende beplantning, hvis solcelleanlæg placeres i nærheden af beboelse.

Dertil noterer aftalepartierne sig, at VE-rejseholdet bl.a. vejleder om borgerinddragelse samt, at nogle kommuner har god praksis for tæt, tidlig og omfattende borgerinddragelse i forbindelse med VE-projekter. Aftalepartierne opfordrer kommunerne til at indtænke nærdemokratiske praksisser ifm. VE-anlæg. Aftalepartierne noterer sig i forlængelse heraf, at det i dag er muligt for kommuner, energifællesskaber og udviklere at sameje VE-projekter.

Aftalepartierne noterer sig, at Energistyrelsen som opfølgning på *Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023* netop har lanceret et offentligt overblik over gevinsterne i grøn pulje og VE-bonus med henblik på at fremme inspiration, kendskab og transparens om ordningerne og deres anvendelse. Aftalepartierne noterer desuden, at der er udgivet en eksempelsamling om *Opstilling af solcelleanlæg i det åbne land* med henblik på at vejlede og inspirere kommunerne i deres planlægning af nye solcelleanlæg.

Desuden noterer aftalepartierne sig, at der gennemføres en evaluering af VE-ordningerne som offentliggøres i 2026. Sigtet er, at evalueringen drøftes med aftalepartierne i første halvår af

2026, herunder behovet for at genbesøge ordningerne politisk i lyset af evalueringens resultater.

Fornuftig udbygning – klogere arealanvendelse

Aftalepartierne ønsker at sikre rammer for udbygningen af vedvarende energi på land, der muliggør multifunktionel arealanvendelse og dermed bidrager til en moderne arealforvaltning og realiseringen af ambitionerne fra *Aftale om et Grønt Danmark 2024*. I tråd hermed ønsker aftalepartierne, at unødvendige barrierer for opsætning af solceller på kommunale og regionale bygninger samt vindmøller i ny produktionsskov skal fjernes.

Aftalepartierne er enige om at igangsætte følgende tiltag:

- **Regelforenkling for solcelleanlæg på offentlige bygninger**
Fremme opsætningen af solceller på offentlige bygninger, herunder fx på overdækkede parkeringspladser tilsluttet et kommunalt eller regionalt forbrugssted, ved, fra 2026, at fjerne kravet om 1) selskabsudskillelse af solcelleanlæg og tilhørende batterianlæg til egetforbrug for kommuner og regioner og 2) kommunal modregning af besparelser fra solcelleanlæg og tilhørende batterianlæg til egetforbrug. Tiltaget medfører et statsligt mindreprovenu fra bl.a. elafgiften. Der afsættes derfor 60,2 mio. kr. i 2028, 115,3 mio. kr. i 2029. Mindreprovenuet er skønnet til at udgøre 112,1 mio. kr. i 2030 og stiger herefter med 10 mio. kr. årligt fra 2031 og frem.
- **Tillade vindmøller i nye driftsskove**
Muliggøre opsætning af vindmøller i ny produktionsskov efter en konkret model, der ikke forhindrer opnåelsen af politiske målsætninger for natur, miljø og biodiversitet, og som præsenteres for og forhandles af aftalekredsen bag *Aftale om Implementering af et Grønt Danmark 2024* (S, V, M, SF, LA, KF, RV) med henblik på implementering i forbindelse med næstkommende ændring af skovloven. Der afsættes 1,5 mio. kr. i 2027 og 2,0 mio. kr. årligt i 2028 og 2029 til tiltaget.
- **Videreførelse af vejledningsindsats mv. for implementering af energiparker**
Fortsætte arbejdet forbundet med udpegning af energiparker efter energiparkloven i 2028 og 2029. Der afsættes 2,8 mio. kr. i 2028 og 0,8 mio. kr. i 2029 hertil.
- **Bedre muligheder for vedvarende energi på lavbundsarealer**
Muliggøre opsætning af solceller og vindmøller på lavbundsjorder i forbindelse med udtagningsprojekter i det omfang, det ikke forhindrer opnåelsen af politiske målsætninger for natur, miljø og biodiversitet.
- **Bedre vejledning om samplacering af batterier og VE-anlæg**
Understøtte kommunernes planlægning for samplacering af batterianlæg med VE-anlæg ved at udgive en statslig vejledning herom på Plan- og Landdistriktsstyrelsens hjemmeside.
- **Analyse af hurtigere sagsbehandlingstid i Forsyningstilsynet**
Afsøge om der, bl.a. for at fremme udbygningen af batterianlæg, kan sikres smidigere sagsbehandlingsprocesser af tarifmetoder i Forsyningstilsynet. Tarifmetoder udvikles af netvirksomhederne og Energinet og godkendes af Forsyningstilsynet. Aftalepartierne lægger vægt på, at tarifferne afspejler batteriers be- og aflastning af elnettet og noterer sig, at Green Power Denmark og Energinet arbejder på løsninger, så batterianlæg og andre fleksible ressourcer kan spille endnu bedre sammen med elnettet.
- **Analyse af potentiale ved og barrierer for udskiftning af gamle vindmøller på land**
Afsøge realisering af potentialet ved udskiftning af gamle vindmøller på land med nye og mere effektive vindmøller, der kan bidrage til en øget VE-produktion, samt barrierer herfor.

Fleksibel udbygning – hurtigere godkendelser

Aftalepartierne ønsker at sikre gode rammer for udbygningen af vedvarende energi på land ved at fjerne unødige barrierer, herunder unødigt bureaukrati eller regler, der forsinker tilladelses- og miljøvurderingsprocesserne.

Aftalepartierne er enige om at igangsætte følgende tiltag:

- *Forlængelse af eksisterende loft over sagsbehandlingstid for klager vedrørende sol- og vindprojekter*
Forlænge loftet på maksimalt seks måneder over sagsbehandlingstiden for klager over projekter vedrørende vindmølle- og solcelleanlæg i 2027 og 2028. Der afsættes 21,3 mio. kr. årligt i 2027 og 2028 til tiltaget.
- *Nyt loft over sagsbehandlingstid for klager over flere projektyper*
Indføre et loft på maksimalt seks måneder over sagsbehandlingstiden for klager over projekter vedrørende lagring af CO₂, PtX, geotermi, biogas, lagring af energi samt infrastruktur til transport af grøn strøm og brint i 2026-2028. Der afsættes 15,5 mio. kr. årligt i 2026-2028 til tiltaget.
- *Optimering af miljøvurderinger*
Optimere miljøvurderingsprocessen for bl.a. sol- og vindprojekter via standardisering af miljøvurderingsansøgningerne, ensartning af datagrundlaget i de fællesoffentlige løsninger og muliggørelse af systematisk dataanvendelse. Der afsættes 5,7 mio. kr. i 2026, 5,2 mio. kr. i 2027 og 2,1 mio. kr. i 2028 til tiltaget.
- *Udvidet vejledningsindsats på miljøvurderingsområdet*
Udvide de statslige vejledningstilbud til kommuner, udviklere og bygherrer på miljøvurderingsområdet for projekter vedrørende vedvarende energi i 2026-2028. Der afsættes 5,6 mio. kr. årligt i 2026 og 2027 og 4,1 mio. kr. i 2028 til tiltaget.
- *Udvikling af flagermusmodeller*
Udvikle it- og modelunderstøttelse til bedre og hurtigere risikoafdækning af forekomst og påvirkning af flagermus ifm. miljøvurderinger af vindmølleprojekter. Der afsættes 37,3 mio. kr. i 2026, 17,4 mio. kr. i 2027 og 11,7 mio. kr. i 2028 til tiltaget.
- *Analyse af mulig overimplementering af VVM-direktivet*
Gennemføre et eftersyn af Danmarks implementering af VVM-direktivet for at afdække eventuel overimplementering. Der afsættes 2,0 mio. kr. til tiltaget i 2026.
- *Statslig kontaktperson for strategiske PtX-projekter*
Etablere en statslig indsats i forlængelse af Energistyrelsen eksisterende PtX-taskforce til at understøtte realiseringen af større PtX-projekter. Der afsættes 6,1 mio. kr. årligt i 2026-2028 til tiltaget.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil flytte miljøvurdering af eltransmissionsprojekter til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet for at sætte fart i udbygningen af den infrastruktur, der danner grundlag for den grønne omstilling. Det vil ske hurtigst muligt gradvist, og starter med udvalgte strategisk vigtige projekter. Samtidig er aftalepartierne enige om at afsøge muligheden for at lave en rammelov for energiinfrastuktur, der via en række generelle lovhjemler, kan understøtte øget hastighed i godkendelsesprocesserne for energiinfrastukturprojekter. Aftalepartierne tager stilling til indholdet af en eventuel rammelov på baggrund af et oplæg fra regeringen.

Aftalepartierne noterer sig dertil, at Energinet har besluttet at ændre sin tilgang til håndtering af harmoniske baggrundsforstyrrelser. Den nye tilgang fjerner en teknisk og økonomisk byrde for

opstillerne, som ikke længere skal designe og etablere egne filtre, hvilket kan bidrage til både billigere og hurtigere nettilslutning.

Aftalepartierne noterer sig desuden, at regeringen har igangsat udarbejdelse af en ny vejledning vedrørende flagermus i forbindelse med VE-projekter samt vedrørende brug af fravigelsesbestemmelser i habitatdirektivet.

Aftalepartierne noterer sig hertil, at elektrificering er et vigtigt middel i den grønne omstilling, og at det med *Aftale om udbudsrammer for tre havvindmølleparker 2025* (S, V, M, DD, SF, KF, EL, RV, ALT) blev besluttet, at der medio 2026 drøftes tiltag, *som kan understøtte elektrificeringen i Danmark, herunder bl.a. en indsats for at fremme lagring*. Som led heri undersøger regeringen hensigtsmæssigheden af at implementere artikel 38 i elmarkedsdirektivet i dansk lovgivning og af deling af el inden for energifællesskaber på ikke-kommercielle vilkår.

Hertil noterer aftalepartierne sig, i forlængelse af aftale om *Brintinfrastruktur til Tyskland: Muliggørelse af Syvtallet 2025* (S, V, M, SF, KF, EL, RV, ALT), at *fokus på "Syvtallet" ikke betyder, at aftalepartierne har forladt ambitionen om, at der kan etableres et fuldt jysk brintbackbone*.

Aftalepartierne er enige om i 2028 at drøfte, om initiativerne i aftalen har den forventede effekt.

Økonomi

Med aftalen prioriteres i alt 444,7 mio. kr. frem mod 2029 til at sikre bedre rammevilkår for udbygningen af vedvarende energi på land, jf. *tabel 1*. Tiltagene finansieres i 2026-2029 af den på forslag til finansloven for 2026 opførte reserve til VE på land og i de efterfølgende år af træk på det (fremtidige) råderum.

Tabel 1

Udgifter og finansiering

2026-priser, mio. kr.	2026	2027	2028	2029
Udgifter				
Fair rammer				
Større kompensation til naboer til solcelleanlæg (KEFM)	-	1,0	2,0	2,0
Udvidet salgsoptionsordning for naboer til store solcelleanlæg (KEFM)	-	2,0	2,0	2,0
Pulje til fremme af borgerdrevne VE og borgerinddragelse samt erfaringsopsamling- og deling (KEFM)	10,0	10,0	10,0	-
Forøgelse af pulje til solceller på etageboligbygninger* (KEFM)	5,0	5,0	5,0	-
Fornuftige rammer				
Regelforenkling for solcelleanlæg på offentlige bygninger (KEFM)	-	-	60,2	115,3
Tillade vindmøller i nye driftsskove (MGTP)	-	1,5	2,0	2,0
Videreførelse af vejledningsindsats mv. for implementering af energiparker (BLKM)	-	-	2,8	0,8
Fleksible rammer				
Forlængelse af eksisterende loft over sagsbehandlingstid for klager vedr. sol- og vindprojekter (EM)	-	21,3	21,3	-
Nyt loft over sagsbehandlingstid for klager over flere projektyper (EM)	15,5	15,5	15,5	-
Optimering af miljøvurderinger (MGTP)	5,7	5,2	2,1	-
Udvidet vejledningsindsats på miljøvurderingsområdet (MGTP)	5,6	5,6	4,1	-
Udvikling af flagermusmodeller (MGTP og KEFM)	37,3	17,4	11,7	-
Analyse af mulig overimplementering af VVM-direktivet (MGTP)	2,0	-	-	-
Statslig kontaktperson for strategiske PtX-projekter (KEFM)	6,1	6,1	6,1	-
I alt	87,2	90,6	144,8	122,1
Finansiering				
Fra reserve til vedvarende energi på land mv. i FFL26	87,2	90,6	144,8	122,1
I alt	87,2	90,6	144,8	122,1

Anm.: * Der omprioriteres 5 mio. kr. i 2025 til pulje til solceller på etageboligbygninger fra Erhvervspuljen, som ikke får fuldt afløb i 2025. Erhvervspuljen er ikke forligsbelagt.

Aftalens karakter

Parterne er enige om, at aftalen har karakter af en stemmeaftale. Aftalepartierne forpligter sig til at stemme for de lovforslag og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold. Aftalepartierne står derfor frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget.